

בעוד זמן לא רב יהפכו אנשי המילואים לחיזיון נדיר למדי בנוף הצה"לי ● הם יזומנו רק לאימונים קצרים לצורך שמירה על הכשירות, וכמעט שלא ייקחו חלק בתעסוקות מבצעיות או בפעילות שוטפת ביחידותיהם ● איך זה יעבוד, מי כן יישא בנטל, ומה זה יעשה להווי המילואימניקים? ● קצינים ואנשי מילואים מתמודדים עם השאלות

מה שיש בנש

מריאנה בנוסו

איור: אסף חנוכה

לא יישאר זמן לניבוש

"אנשי המילואים הם בראש ובראשונה אזרחים. זמנם יקר", אומר תא"ל חן בירן. "אנחנו צריכים, מתוך ההבנה שייעודם חירום, להביא אותם רק לצורך ההכנה לחירום. לכן גם לא צריך לגייס כל חייל שמשתחרר מחובה למערך המילואים. את מי כן יגייסו כל מי שיש לו תפקיד בחירום. הוא לא חייב להיות קרבי. בחירום יש תפקידים רבים של תומכי לחימה, טכאים, למשל. החלוקה היא לא קטגורית בין ג'ובניקים ללוחמים".

שלא במפתיע, חן בירן מספר שאנשי מילואים שהוא פוגש ביחידות מהאזרחות. לדבריו, אלו שמעלים טענות כנגד המודל החדש, הם המפקדים ביחידות השונות. מצד אחר, המג"דים והמח"טים רוצים כטובת חייליהם. מצד שני, הם מודאגים מכך שהיחידה, שתתכנס פחות ופחות, תאבד את התחושה הקולקטיבית החמקמקה, אותה מכנים "ליכיות". האימונים, כך טוענים רבים, יתקשו לשחזר את חוויית האחים לנשק שנותנת להחלמה כתף אל כתף.

"החוק, שנועד להקל על אנשי המילואים, יוצר סיטואציה שבה כמות המפגשים של היחידה קטנה מדי", אומר אל"ם איתי וירוב, מפקד חוד החנית, חטיבת צנחנים במילואים. "זה לא יאפשר ליצור את הליכיות והמורקם החברתי החשובים כל-כך ביחידת מילואים, ולשמור על כשירות. הבעיה הכי גדולה שאני רואה היא ביטול התעסוקות המבצעיות, שנתנו לנו הורמנות לתרום לביטחון המדינה וגם הרגשה של נדיבות. אין תחליף המשך בעמוד הבא

המעטפה הירוקה שנוחתת פתע בתיבת הרואר וצופנת בחובה מסרים מאיימים, כגון "אבטחת מתקנים", תהפוך בשנים הבאות למוצג נדיר. מערך המילואים של צה"ל עומד בפתחה של רפורמה. חוק המילואים, שעבר בקריאה ראשונה בכנסת בסוף מאי האחרון, קובע סדרים חדשים. עיקרם, הורדה משמעותית של נטל קיום הצבא כשגרה מגבם של אנשי המילואים. "אנשי המילואים הם לא חיילים שמקבלים 330 יום בשנה חופשה כרו לעשות עבודה אזרחית, אלא הם אזרחים שמשאילים את עצמם לצבא, והשימוש בהם צריך להיות במשורה", אומר קצין המילואים הראשי, תא"ל רני חן בירן. כאשר ייכנס החוק לתוקף, ממארים 2008, אנשי מילואים כמעט שלא יבצעו תעסוקות מבצעיות, ולא יחליפו חיילי חובה בעבודות אחזקה ושמירה. ככלל, נראה את ארוכי השיעי האלה עוטים מדים לעתים רחוקות הרבה יותר.

"ייעוד מערך המילואים הנו להגן על מדינת ישראל וביטחון תושביה בעת מלחמה ובמצב חירום", מגדירה הצעת החוק, ומוסיפה "שירות המילואים, שלא בעת מלחמה, מלחמה מוגבלת או מצב חירום מיוחד יהיה, ככלל, לצורכי אימונים, הכשרה והשתלמות בלבד". כמו-כן, קובע החוק מכסה מקסימלית של 42 ימי מילואים לחייל בשלוש שנים או 70 ימים לקצין. גיל הפטור ממילואים ירד ל-40 שנה.

איך מוציאים לפועל את התוכנית? כיצד היא תשפיע על היחידות שמרכיבות את מערך המילואים? מה יהיו ההשלכות על היחידות, שעדי כה היו רגילות לצורך ימי מילואים לרוב? עם שאלות אלה ונוספות מתמודדת בימים אלו מערכת הביטחון, כאשר ההסכמה העקרונית היא שאכן, הגיע הזמן לשינוי.

מילואימניקים בשעת בקיוב זו תהיה תמונה נדירה

מפקד יחידת האלפניסטים, סא"ל (מיל') שמעון פריינטה, מביע התנגדות נחרצת לשירות מילואים קצר יותר. "זה יהיה רע מאוד, מג"ד בקושי יספיק להכיר את האנשים שלו, ואם זה יצטרך לעמוד במבחן המציאות, אני בטוח שהיחידה לא תחזיק מעמד". יחידת האלפניסטים, שפועלת בגזרת החרמון, מורכבת מאנשי מילואים, שמקדישים ברצון נתיחים נכבדים מזמנם לצה"ל. "אצלי ימשיכו לעשות 40 יום בשנה, זה מחויב המציאות", מצהיר פריינטה. "כרי להיות אלפניסט צריך לעבור הכשרות ואימונים שנמשכים זמן רב. ביחידה שלי אנשים באים למילואים כשמתח, ואנחנו עושים פעילות נוספת, מעבר לתפקיד שלנו כחרמון. תפסנו קו בגזרה אחרת בהתגברות ומרצוננו. אם נירדש לעשות פחות ימי מילואים, אנשים יתעצבו מאוד". לשמחתו של סא"ל פריינטה, הוא עשוי למצוא את יחידת האלפניסטים ברשימת חריגים שמגובשת בימים אלה, ומגדירה את מי שצה"ל יוציא מן הכללים שייקבעו בחוק.

המשך מעמד קודם לתעסקות, וכרגע אני גם לא רואה שנותנים אימונים ארוכים. 42 יום פעם בשלוש שנים זה לא מספיק". בתחילת מבצע "חומת מגן", לחטיבה 5, שלחמה בג'ניו, לקח זמן להיכנס ללחימה, מוסיף אל"ם אורי בן מוחא, מפקד עוצבת המילואים הערכה כמיקוד הדרום. "ככל שנתרחק מהפעילות, המעבר הזה, בין המצב שבו מילואימניק יושב בבית, לבין מצב של לחימה ייקח יותר זמן, ויהיה קשה יותר. איש המילואים צריך לעבור את השלב הזה בצורה בטוחה. אני יודע שבקרב מפקדי יחידות מילואים קיים רצון להמשיך ולבצע תעסוקה מבצעית גם אחרי שהחוק החדש ייכנס לתוקף. הרבה המרכזי בחטיבת מילואים הוא השליחות והרצון לתרום, והתעסקות היא המטרה שבו אפשר להביא לידי ביטוי את רוח ההתגברות בצורה הכי חזקה". "השאלה אם בעתיד יהיו ככלל תעסקות או אם יהיו מעט תעסקות, היא שאלה שעוד לא נפתרה. הצעת

סא"ל (מיל') שמעון פריינטה, מפקד יחידת האלפניסטים:

"זה יהיה רע מאוד, מג"ד בקושי יספיק להכיר את האנשים שלו, ואם זה יצטרך לעמוד במבחן המציאות, אני בטוח שהיחידה לא תחזיק מעמד. אצלי ימשיכו לעשות 40 יום בשנה, זה מחויב המציאות"

רק מתחילים לשרת בגיל 30. "יש מקצועות נדירים שלצבא אין תחליף סביר בשבילים", הוא מפרט, "ישנם מקצועות ובוראי תפקידים פיקודיים מסוימים, כמו מג"דים ומ"פים וגם מייסים, שבהם לא ניתן יהיה לעמוד במגבלות החוק ולכן הם יוגדרו כחריגים. שיעור החריגים לא יעבור את עשרת האחוזים, וכנראה יהיה נמוך עוד יותר.

"סביר להניח שמג"דים ימצאו את עצמם ברשימת החריגים, אבל אם היום מג"ד עושה תעסקות מבצעית, ובשנה יכול למצוא את עצמו עושה 60-70 יום, כעתיר, ברגע שמטט ימי המילואים של החיילים תפחת, בהקבלה גם המפקדים יעשו פחות. במצב רגיל אנחנו מקווים שמג"דים לא יעברו את ה-30 יום בשנה, שזה מצב נסבל".

חוק המילואים טרם קיבל את הגושפנקה המסופית של המחוקק, אך צה"ל כבר נוקט בצעדים שמצמצמים הלכה למעשה את צבא המילואים. "גיל הפטור מגיע היום עד ל-50, אך המדיניות שאכ"א מיישם בפועל, היא שאת רוב האנשים מוטרדים בגיל 40-42, אלא אם הם כעלי מקצועות ייחודיים שאין להם תחליף", מספר קמל"ר. "בגלל רוח חוק המילואים ובגלל צרכים תקציביים, בשנת הבאה מעט אנשים ישרתו בתעסקות מבצעיות. אם נעבר אחוז ניכר מאנשי המילואים גויסו לבט"ש בכל הקווים הקיימים, בשנת 2006 האחוז יקטן משמעותית, ושיעורם לא יעבור את העשרה אחוזים מהמשרתים במילואים.

"לא לכל משתחרר יש תפקיד איתו במילואים", אומר בן בירן, "אנשים נמצאים בכל מיני מאגרים, עדיין בגדר מילואימניקים. בפועל הצבא ממנה אחוז קטן מהאנשים. היום, בפועל, יש מילואימניקים תאורטיים. במקום שיהיה מצב אפור של כאלה שנחשבים, אבל לא משרתים, החוק ילביח את המצב ויגדיר פעם אחת ולתמיד את מי אנחנו צריכים. אותו נראג לזמן, ולהתחשב בו, להקל על הנטל המסיבתי, ולתגמל אותו בצורה שתמועז את הפגיעה בו. אי אפשר להתחמק מזה, שירות המילואים נודם לפגיעה וכנראה שבלי ציונות ובלי חברות יהיה קשה להחזיק מערך מילואים".

היעלמותם הצפויה של אנשי המילואים מהגוף הצה"לי, גם אם תהיה חלקית בלבד, מעלה את השאלה מי יחליף אותם. ראשית, הקטנת סר"ב

אנשי המילואים הבינו תמיכה נורמת במודל החדש

"מי קבע שהם צריכים לעשות כל-כך הרבה כל מקרה צריך להיבחן לנפח", אומר תא"ל בן בירן על אנשי יחידות המילואים המובחרות שמשרתים במילואים עשרות ימים בשנה. לדבריו, לא ניתן יהיה לוותר על הכפפת הצבא כולה, בצורה חותכת, לרוח החוק, אך גם "לא הולכים עם הראש בקיר".

מילואימניקים בתאוריה

בימים אלו עסוקים בצה"ל בניגוש רשימה של מקצועות שבהם לא ניתן יהיה לפטור אנשים בגיל 40, כמו רופאים למשל, שרובם, מסכים תא"ל בן בירן,

החוק נותנת הגדרה שלא נועלת את זה לגמרי", מבהיר תא"ל בן בירן. "לשון החוק היא שניתן לזמן חייל למילואים לצורך אימון והכשרה, לרבות פעילות שיש בה תרומה ישירה ומשמעותית לכשירות הנדרשת. אנחנו לא מתכוונים לכך שזאת תהיה מרצה, שדרכה אפשר יהיה להכניס בחזרה את התעסקות", הוא מסביר. "רק במקרים בודדים, כשהו מצד אחד נמוך לצדכי הצבא, ומצד שני באמת משתלב בהכשרת היחידה הספציפית לחירום, אפשר יהיה לזמן אנשים לתעסקות מבצעיות. א-אפשר יהיה לגייס גורד תותחנים לבט"ש ברמאללה, כי זה לא יתרום לכשירותו לחירום, אך ייתכן שגורד חי"ר ניתן יהיה. אנחנו חוקרים את שאלת הליכודות בשיתוף ממד"ה ובודקים אך השטח רואה את הסוגיה", מספר בן בירן. "מהם הגורמים שיוצרים לכירות, באילו כלים ניתן להשתמש כדי ליצור אותה גם במציאות עתידית, שבה כמעט שלא יהיו תעסקות מבצעיות. אין ספק שאנחנו חייבים לתת לאנשי המילואים לבלות זמן יחד. לא נוכל להסתפק במילואים וירטואליים, שאנשים יבואו לכמה ימים בכל שלוש שנים. זה יפגע ביחידות. אני סבור שהפתרון יהיה להגביר את האימונים, וליצור מדי פעם אימונים ארוכים. זה ייתן למפקד אפשרות לבנות את הבנה, לראות את האנשים שלו לפרק זמן ארוך. ברגע שנמנור לתכנן את החלופות, הן ייתנו פתרון טוב לשאלת הליכודות, אולי אפילו טוב יותר מאשר תעסקות מבצעיות".

"גורמי האימונים כמו" צריכים להגדיר מהי כשירות מבצעית וכיצד בונים אותה. אני שומע מהמפקדים של יחידות המילואים הצעות שונות", אומר רמ"ל המילואים כמו"י, אל"ם אלברט אלמלם. מחלקת המילואים היא גוף ביצוע העוסק בתכנון ואיוש סח אדם ביחידות היבשה. היא חולשת על כ-57 אחוזים מסר"ב המילואים בצה"ל. "המפקדים מרבים על יותר אימונים גורדיים מלאים, לא רק לפישר. בנוסף, כשהכוחות הלוחמים מתאמנים המטה נשאר קצת בצד, ולכן מציעים גם לחזור למתכונת החרשה-ישנה, כי זה משווה שיהיה פעם, של אימוני פלוגות מפקדה".

הרבה והשתפרנו.

מצד שני, הוא אומר, העבודה עם כוחות קבועים, שיכירו את הגדה לאורך זמן, תחסוך למפקדים את ההתארגנות הקודמת. "כשככל שלושה שבועות מה"ט צריך להכניס גרוד חדש לקו זה אומר אין ספור מפגשים, ביקורים, כהנים וכולי. זה מתיש ורודש הרבה אנרגיה. אם את הקודים יתפסו יחידות קבועות זה יפנה הרבה יותר זמן לעסוק בנושאים החשובים אחרים. חוץ מזה, הוא מוסיף, "אנשי מילואים נשלחים לעתים קרובות לתעסוקות באזורים שיש עליהם מחלוקת פוליטית. לאנשים מבוגרים יש תודעה פוליטית הרבה יותר נוקבת ודומיננטית מאשר לחיילים צעירים. זה לא יוצר מצב בלתי נסבל, אבל זה עלול להיות בעייתי".

לדבריו, ברמת הלחימה של היום אין הוא חושש שהעומס על היחידות הסדירות בהמשך השנים האחרונות הוא קבוע והוא בעצמות גבוהה, אומר אל"ם הימנ. "מה שמשתנה הוא גובה ההכנות של האלימות הפלסטינית, שבשנתיים-שלוש האחרונות נמצא במגמת ירידה. ניתן יהיה להוריד את אנשי המילואים, והכוח הסדיר לא ירגיש. לא צפיה בעיה".

בשנה שעברה הוחלט צה"ל כי אנשי המילואים המלאים משימת אבטחה יישבו כאי"ש, ויחלפו בעובדי חברות אבטחה פרטיות. "אבטחה היישובים נרמה להרבה מאוד מרמור ותסכול בקרב אנשי מילואים", מזכיר תא"ל ון בירן. "אנשים אמרו 'מה פתאום מביאים אותי לשבת 30 יום לשמור על כמה קרוואנטים? צה"ל הבין שאפשר להחליף אותם בחיילי חובה ובגודרים פרטיים, וב-2006 זה לא

נתיב מיקוד החוץ (אאוטסורסינג), ולסכור בתשלום את שירותיו של מי שערך כה זמן למילואים ככתב צו. האם המודל החדש יסתום את הגולל באופן מוחלט על מילואים ביחידות עורפיות?

"זה נבחן היום בפניצטה, בחלק מהמקרים אישית על-ידי סגן הרמטכ"ל, אומר תא"ל ון בירן. "מה עושים עם מילואימניקים ברובר צה"ל? עם מרצים בחיל החינוך ועם נגנים בתזמורת צה"ל", הוא ממשיך. "כל האנשים האלה מדי פעם מוזמנים, כי נוח להביא אנשי מילואים. ברוד שהזקק אומר שהם לא יבואו יותר למילואים, כי מרצים לא ירצו במרדום, ותזמורת צה"ל לא תנגן בחיורם.

"מצד שני, זה נבחן לאור השאלה אם לצבא יש תחליף סביר. לכן בורקים ככל המגוייס האלה, האם ניתן והאם זה סביר לכלול אותם ברשימת החייגים. יש רעות לבאן ולכאן. אני חושב שהגישה צריכה להיות מאוד מחמירה, ורק במקרים נדירים, שבהם באמת אין תחליף ובאמת הגיוני להביא איש מילואים, ניתן יהיה לעשות זאת. יש כאלה שסבויים אחרת, ומי שצריך להחליט זה סגן הרמטכ"ל.

"מפקדי יחידות יצטרכו לעבור למיקוד חוץ. אורח יעשה עבודה ויצג חשבונות. אם אתה מגויס, לובש מדים, והמדינה קוראת לך, זה צריך להיות למשהו ראוי. אני יכול לתת דוגמאות מפה ועד פתח תקווה למקרים מן העבר, שבהם אנשים וזמנו למסרות לא ראיות. אני חושב שהיום המערכת מתביישת בזה". גלי צה"ל, תחנת הרדיו הצבאית, מוזמנת עיתונאים, כתבים וטכנאים לשירות מילואים בחיפה כולל של כ-1,000 ימים בשנה. המודל החדש עשוי לגולל ממנה את האפשרות הזאת. "יהיה תחליף לאנשי המילואים", אומרת קצינת הארגון של גלי צה"ל, רג'ג טינה מלמד. "המודל טרם נבדל בצה"ל, ולכן גם אנחנו עוד לא יודעים מה נעשה. בכל מקרה, יהיה פתרון. או שיהיה תקציב נוסף, או שיהיו חיילים בחובה ימלאו יותר תפקידים. אם זה תחליף מושלם ומעולה, אני יודעת. אני בכל מקרה מעדיפה את חוק שירות הביטחון, כי כעת תהיה בעיה לכפות על אנשי המילואים לבוא, זה לא כמו צו מחייב. לשמחנתנו, בגלל צ"ש סגנון פתוח ואנשים באים בהסכמה.

"אני יכולה להבין שהמודל החדש יחסך כסף. אם עכשיו אנחנו יכולים לזמן מישהו לארבעה ימי מילואים, כדע שנצטרך לשלם לו אנחנו נבחן טוב-טוב אם אנחנו לא צריכים אותו רק ליומיים. זה יחייב ראייה יותר עגינית".

לדבריו אל"ם אלמלם, ביחידות העורפיות היו חיילי חובה שיצטרכו לעבור קשה יותר. עם זאת, לא יהיה מנוס מהפעלה מצומצמת ביותר של אנשי מילואים גם שלא בחיורם. "כבר אושר שמודיעין נפגעים ואנשי איתור נעדרים ימשיכו לעשות את עבודתם גם בשגרה", הוא אומר. "אלה תפקידים שחייבים להיעשות על-ידי אנשים מבוגרים ומנוסים, כי מרוב בתזמורים רגילים מאוד".

"המודל ייושם, נקודה", אומר תא"ל ון בירן. "לא יהיה מסומסו שלו, משלמים לי משכורת כדי להיות השומר של העניין הזה, ולוודא שמודל המילואים מיושם כרוחו ולא תוך יצירת מעקפים. אין פה כוונה של אף אחד לשלם מס שפתיים. הרמטכ"ל מאמין גדול במודל והוא היה שותף לגבישה. בחלק מהמקומות נצטרך לייצר מולך משמעותי של הסברה, אני יושב בצוות הסברה שנועד לברוק איד המשך בעמוד הבא

אל"ם איתי ירוב, מפקד חטיבת צנחנים במילואים:

"זה לא יאפשר ליצור את הליכוד והמרקם החברתי החשובים כל-כך ביחידת מילואים. הבעיה הכי גדולה שאני רואה היא ביטול התעסוקות המבצעיות, שנתנו לנו הזדמנות לתרום לביטחון המדינה וגם הרגשה של נחיצות. 42 יום פעם בשלוש שנים זה לא מספיק"

יורה יותר".

"החברות האחריות הן חד-משמעית מענה טוב", אומר אל"ם הימנ. "אנשי המילואים שנשלחו לאבט"ש בדרך כלל לא מגנו על היחידות המוכחות, אלא אנשי מפקדות, שלא קיבלו את ההכשרה המתאימה. מרובר באנשים שיכולת הלחימה שלהם טובה פחות משל מאבטח מקצועי".

היחידות העורפיות כבר מתכוננות

למודל תחיש צפיה להיות השפעה חיפה דווקא בקרב יחידות עורפיות, שמרובת כיום להשתמש באנשי מילואים לצורך פעילות שוטפת. היחידות הללו יצטרכו להסתפק בחיילי חובה, או לפנות אל

המילואים בשנה הקרובה תאפשר, מצוין אל"ם אלמלם, תרות ליציאה מעזה ולפינוי יישובים בצפון השומרון. ההתנתקות ביטלה את הצורך בגיוס מספר לא מבוטל של אנשי מילואים, שהרי מרבית התעסוקות המבצעיות התקיימו באי"ש ובעזה. את הפער שיישאר מן המחסור בכוח האדם שיתירו אחרים המילואימניקים, ימלאו, כמובן, חיילי החובה. מפקד בית-הספר למפקדי שירות, אל"ם תמיר הימנ, היה עד לאחרונה מפקד חטיבת אפרים באי"ש. הוא מספר שבשנותיים וחצי שבמהלכן פיקד על החטיבה המרחבית, גורה את החזקה באופן קבוע על-ידי גרוד מילואים, ובסך הכל עברו תחת ידיו 31 גרודים. "ההתנתקות של המילואימניקים על מה שמתרחש היא רעננה, הם ביטחוניים יותר, ויגידו את מה שהם חושבים", מפרט אל"ם הימנ את יתרונות גרודי המילואים. "בכל שלושה שבועות מגיע גרוד חדש עם המון מרץ והמון מוטיבציה, ופרק אותו בכת אחת. בנוסף, מרובר באנשים מבוגרים, עם שיקול דעת והבנה רחבה יותר של המצב מאשר חיילים סדירים, והבגרות שלהם באה לרדי ביטוי בהתמודדות שלהם עם האוכלוסייה הפלסטינית.

"הם יכולים להשוות בין גורות ולהעביר ידע ממקום למקום. מי שתווה כל-כך הרבה קווים הופך למקור של ידע בחטיבה. הם נותנים משוב טוב, שאפשר לעבוד איתו. בעודת המילואימניקים למרנו

אל"ם אלמלם. יוזה אימנום. אל"ם ירוב. אין תחליף לתעסוקות תא"ל ון בירן. לקרוא רק כשחוק

אנשי מילואים. לא יהיה מוט מהמעלה מצומצמת ביותר של מילואימניקים גם שלא בחיזום

לחץ מבחינך. לולא הפעולה הנחרצת של קודמי בתפקיד, העסק הזה היה קורה מתישהו, אבל בלוחות זמנים הרבה יותר אמיים. למערכת קשה לעשות רפורמה שמצמצמת אותה, שפוגעת ביכולת התפעולית שלה, וזה מה שהצבא עושה - הוא מסגיר את עצמו, מקטין את היכולת שלו להשתמש באנשי המילואים, ואת התייחסות בוגרת של המערכת, אבל היא הייתה צריכה קצת עזרה מבחינך. כעבר אתם צבא העם וחשיבות נושא הביטחון

לאילו בעיות טרם נמצא פתרון? "בעיות שעוד לא פתורות לגמרי קשורות לנושא הכספים. אנחנו שומעים טענות, ברוב המקרים מסטורנטים, שאומרים שהתגמול שהם מקבלים על ידי מילואים מורשע על-פי שכר מינימום. הם באים אלינו ואומרים 'אני אמנם סטורנט, אבל אני עובד קשה ביום עבודה של 18 שעות, מסכן את עצמי. כאזרחות הייתי מקבל הרבה מאוד כסף אם הייתי עושה משהו מקביל, ופה אני מקבל 111

המשך מעמוד קודם מסכירים את המודל לצבא, לאנשי מילואים, שהלקם חיים משמועות בתקשורת, ויש אנשים שלא מסכירים אותו ויוצרים אנטגוניזם מיותר למודל. גם להכרה. אנחנו צריכים לרתום אותה למהלך זה ולייצר את ההבנה שהמילואימניקים הם מגור נבחר, צריך לטפל בהם בכפפות של משי, להעריך ולהוקיר, לא רק במס שפתיים אלא גם בצ'קים".

תא"ל דני ון בירן, קמל"ר:

כיום לא לכל מי שמשתחרר יש תפקיד אמיתי במילואים. בפועל הצבא ממצה אחוז קטן מהאנשים. היום, בפועל, יש מילואימניקים תיאורטיים. במקום שיהיה מצב אפור של כאלה שנחשבים, אבל לא משרתים, החוק ילבין את המצב ויגדיר פעם אחת ולתמיד את מי אנחנו צריכים"

היו כאלה שאפשרו לעשות שימוש בכלל בחיילים באופן בלתי מוגבל. היו תופעות שכיום הן בלתי קבילות, לא נראות נורמטיביות. כעבר, אם היית חייל חובה, היית עובר טריטורים. היום מכירים כבר שההתייחסות לחיילים הסרירים ולחיילי המילואים צריכה לעבור שדרוג. החברה עברה שינוי. מה שהיה אפשרי כעבר, כיום אינו אפשרי. הפיטוח הציבורי והתקשורת ו גם הצבא שונים ממה שהם היו כעבר, אם כעבר להביא אנשי מילואים לחודשיים בשנה היה דבר נורמטיבי, כיום אנשי המילואים לא מקבלים את זה כמו כמאלו ובחונם בצדק, אם הצבא קורא להם כדיון או לחינם". ■

שקל ליום. את זה המודל החדש לא פתר. כל הסוגיה של תגמולים לעבודה שהיא לא בת השוואה למה שעושים באזרחות - שבתות, שעות נוספות, אין לזה עדיין פתרון. דנים ברעיון שאולי באמצעות התגמול המיוחד נוכל לתת פתרון-סל לבעיות הכספיות האלה". מדוע אי-אפשר היה לעשות את הרפורמה הזאת כבר לפני שנים? מה בצה"ל כיום מאפשר את מימושה? "במודל החדש יש רבזום, שבחשיבה תאורטית נקויה, יכול להיות שאפשר היה להגיע אליהם לפני עשר שנים. בשנים האחרונות הייתה הצטברות של

מביא הבשורה

פרופ' אבישי ברורמן היה בין אלו שהביאו לשוני

"מטרת הרפורמה היא להבטיח שלא יהיה שימוש לרעה באנשי המילואים, ולשירות המילואים יהיו שתי מטרות בלבד - אימונים ומצב חירום, ולהוריד את הביטחון השוטף. במקביל לחוק את הזיקה והתגמול למי שעושה מילואים. בשיפוסק השימוש הלא נכון באנשי מילואים למשק הישראלי ייחטבו מאות מיליוני שקלים", אומר נשיא אוניברסיטת בן גוריון בנגב, פרופ' אבישי ברורמן, שעמד בראש ועדה שעל בסיס מסקנותיה נוסחה הצעת חוק המילואים.

"ואת הייתה בשורה, הוועדה הגיעה למסקנות ברורות והצבא והאוצר פועלים למימושן והעסק הזה הולך קדימה. אני שמח שהוועדה קיבלה תמיכה מנגב אל גב כנסת ובמשלה".

ועדת ברורמן לרפורמה במעמד המילואים היקמה באמצע 2004, ומסקנותיה אושרו פה אחד על-ידי הממשלה במארה השנה. במאי אשירה הכנסת את הצעת החוק בקריאה ראשונה.